

Национално бюро за контрол на СРС

Рег. № ИК-295 Екз. № 1

дата 07.05.2021г.

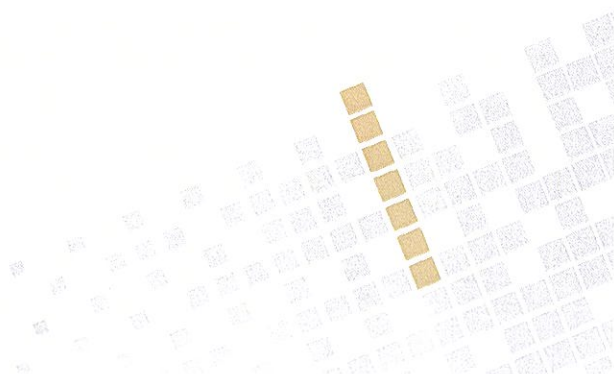

ДОКЛАД

НА НАЦИОНАЛНОТО БЮРО ЗА КОНТРОЛ НА
СПЕЦИАЛНИТЕ РАЗУЗНАВАТЕЛНИ СРЕДСТВА
ЗА ИЗВЪРШЕНА ДЕЙНОСТ ПРЕЗ

2020

година

СЪДЪРЖАНИЕ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

УВОД

I. СЪСТАВ НА НБКРС. ЗАСЕДАНИЯ И ПРИЕТИ РЕШЕНИЯ

ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

1. СТРУКТУРА НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

Обща администрация

Специализирана администрация

2. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА В УСЛОВИЯТА НА ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ

II. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

1. БЮДЖЕТ И ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

2. ПРОЦЕДУРИ ПО ЗОП

III. ДЕЙНОСТ НА НБКРС ПО ЗСРС

1. ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКИ, АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОВЕРКИ

2. СТАНОВИЩА И УКАЗАНИЯ ДО ОРГАНИТЕ ПО ЧЛ. 13, ЧЛ. 15 И ЧЛ. 20 ОТ ЗСРС

3. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ И НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЗСРС И ЗАЩИТА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

IV. ПРОЦЕДУРИ ПО ЗСРС

1. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 13 ОТ ЗСРС

1.1. ИСКАНИЯ

1.2. МАТЕРИАЛНОПРАВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА СРС

1.3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

2. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 15 ОТ ЗСРС

- 2.1. РАЗРЕШЕНИЯ
- 2.2. ОТКАЗИ
- 2.3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

- 3. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 20 ОТ ЗСРС
- 3.1. ОПЕРАТИВНИ СПОСОБИ
- 3.2. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

Отказ от прилагане на СРС по чл. 22, ал. 3 от ЗСРС

Процедури, при които е налице прекъсване между първоначалното искане и неговото продължение

Процедури, при които е надвишен законово допустимия срок за прилагане на СРС

V. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА СРС, СЪХРАНЯВНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА ПРИДОБИТАТА ИНФОРМАЦИЯ

- 1. ВЕЩЕСТВЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВЕНИ СРЕДСТВА
- 2. УНИЩОЖАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА, НЕПОСЛУЖИЛА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ВДС И ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКЛАД ДО ОРГАНА ПО ЧЛ. 15 ОТ ЗСРС

VI. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ СРЕЩУ НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО ПРИЛАГАНЕ НА СРС

- 1. СИГНАЛИ ЗА НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО ПРИЛАГАНЕ НА СРС
- 2. СЪДЕБНИ ДЕЛА ПО ЗОДОВ, ЗАВЕДЕНИ ОТ ГРАЖДАНИ ПО ПРЕПИСКИ НА НБКРС

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

- 1. МЕЖДУНАРОДЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ
- 2. МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

VIII. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АП	Апелативна прокуратура
АС	Апелативен съд
АСпНС	Апелативен специализиран наказателен съд
АСпП	Апелативна специализирана прокуратура
ВДС	Вещствени доказателствени средства
ВКП	Върховна касационна прокуратура
ВКС	Върховен касационен съд
ВоАП	Военно-апелативна прокуратура
ВоАС	Военно-апелативен съд
ВоОП	Военно-окръжна прокуратура
ВоС	Военен съд
ВСС	Висш съдебен съвет
ГДБОП	Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“
ГДГП	Главна дирекция „Гранична полиция“
ГДНП	Главна дирекция „Национална полиция“
Гр.г.	Гражданско дело
ГС към ВСС	Граждански съвет към Висшия съдебен съвет
ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
ДАР	Държавна агенция „Разузнаване“
ДАТО	Държавна агенция „Технически операции“
ДВС	Дирекция „Вътрешна сигурност“
ДКСИ	Държавна комисия по сигурността на информацията
ЕС	Европейски съюз
ЕСПЧ	Европейски съд по правата на човека
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация

Годишен доклад 2020

ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗОДОВ	Закон за отговорността на държавата и общините за вреди
ЗСРС	Закон за специалните разузнавателни средства
КЗПЧОС	Конвенция за защита на правата на човека и основните свободи
ККССПИСРСДДЗЕС, Комисия в НС	Комисия за контрол на службите за сигурност, прилагането и използването на специалните разузнавателни средства и достъпа до данните по Закона за електронните съобщения
КПКОНПИ	Комисия за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобитото имущество
КС на Република България	Конституционен съд на Република България
МВР	Министерство на вътрешните работи
МО	Министерство на отбраната
МП	Министерство на правосъдието
НБКРС, Бюрото, Националното бюро	Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства
НИП	Национален институт на правосъдието
НК	Наказателен кодекс
НПК	Наказателно-процесуален кодекс
НС	Народно събрание
ОДМВР	Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи
ОП	Окръжна прокуратура
ОПГ	Организирана престъпна група
ОС	Окръжен съд
ПАС	Правилник за администрацията в съдилищата
ПАПРБ	Правилник за администрацията на Прокуратурата на Република България

Годишен доклад 2020

РП	Районна прокуратура
РС	Районен съд
СВИ	Служба „Военна информация“ към министъра на отбраната
СВП	Служба „Военна полиция“
СВР	Служба „Военно разузнаване“ към министъра на отбраната
СГП	Софийска градска прокуратура
СГС	Софийски градски съд
СДВР	Столична дирекция на вътрешните работи
СпНС	Специализиран наказателен съд
СпП	Специализирана прокуратура
СРС	Специални разузнавателни средства
СЮБ	Съюз на юристите в България
ЦАИС ЕОП	Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“
ЧНД	Частно наказателно дело

УВОД

Настоящият доклад представя дейността на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства през 2020 г. Изготвен е в изпълнение на чл. 34б, ал. 7 от ЗСРС за представяне пред Народното събрание и съдържа обобщени данни за разрешаването, прилагането и използването на СРС, съхраняването и унищожаването на информацията, получена чрез тях, както и за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното им използване. Докладът отчита постигнатото през втората година от мандата на настоящия състав на Националното бюро с оглед намерението му за осигуряване на приемственост на добрите практики, награждане на постигнатите резултати и формулиране на нови краткосрочни и дългосрочни цели.

В съдържанието на доклада са включени и раздели относно организацията на административната и финансово-стопанската дейност, информация за структурата на общата и специализираната администрация, изпълнение на бюджети, участие в проекти и програми, както и статистически данни относно броя на лицата, които са били под контрол през отчетния период, изготвените искания, издадените разрешения и приложените оперативни способности. Представена е и информация в областта на международното сътрудничество, както и за взаимодействието с ККССПИСРСДДЗЕС в 44-то Народно събрание и други държавни органи и неправителствени организации. Докладът отчита и дейността на НБКРС относно изготвяне на становища по дела срещу Република България в ЕСПЧ и КС на Република България. В заключителния раздел на доклада са изложени и приоритетите в дейността на Бюрото за следващия отчетен период.

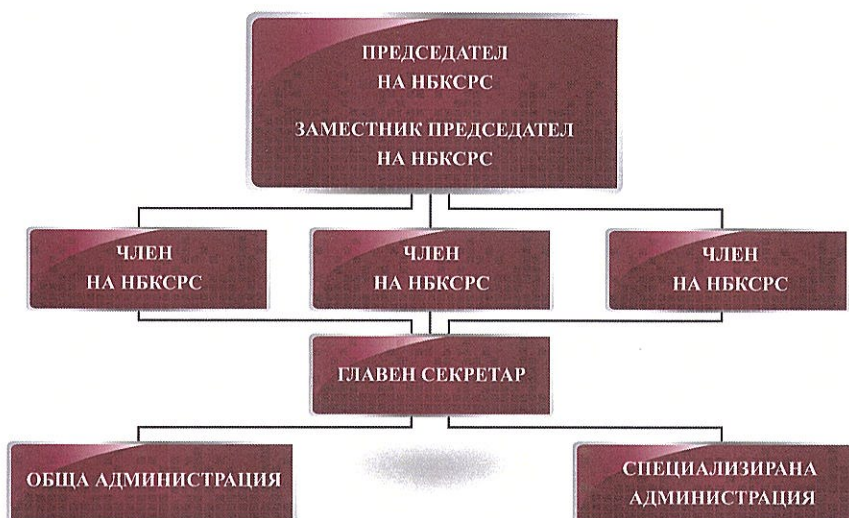
Публикуването на настоящия годишен доклад повишава прозрачността чрез информиране на Народното събрание и обществото относно работата на Националното бюро за осъществяване на контрол по прилагане на ЗСРС.

I. СЪСТАВ НА НБКРС. ЗАСЕДАНИЯ И ПРИЕТИ РЕШЕНИЯ

Националното бюро е независим държавен орган, който осъществява наблюдение на процедурите по искане, разрешаване и прилагане на специалните разузнавателни средства, както и съхраняването и унищожаването на информацията, получена чрез тях. Бюрото има за задача да защитава правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на специални разузнавателни средства. Дейностите са регламентирани в частта от чл. 34б до чл. 34з от ЗСРС.

На 21.12.2018 г., с решение на 44-то Народно събрание, са избрани председател на НБКРС, заместник-председател и трима членове за срок от 5 години. През 2020 г. Националното бюро функционира в пълен състав: председател Пламен Колев, заместник-председател Илко Желязков и членове - Огнян Атанасов, Илия Ганев и Огнян Стоичков. Членовете на Националното бюро бяха подпомогани от четиринадесет служители в администрацията.

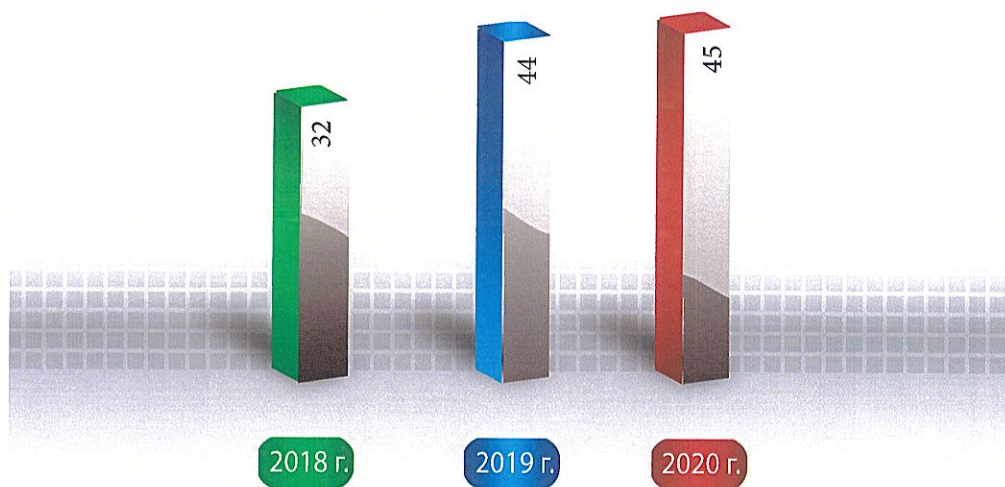

През годината са проведени 45 заседания, като 12 от тях са чрез видеоконферентна връзка (на основание чл. 6а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народно събрание от 13 март 2020 г. и за

преодоляване на последиците). За периода 2020 г., НБКРС е приело общо 313 решения. За сравнение – през 2018 г. НБКРС е заседавало 32 пъти, а през 2019 г. броят на заседанията е бил 44 (Фиг. 1).

фигура 1

Фиг. 1. Заседания на НБКРС за периода 2018 г. - 2020 г.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ДЕЙНОСТ

С цел улесняване достъпа на гражданите през 2020 г. НБКРС извърши изцяло обновяване на интернет страницата си. Новата страница е интегрирана, адаптирана за различни мобилни устройства и лесна за ориентация на потребителите.

1. СТРУКТУРА НА АДМИНИСТРАЦИЯТА

Съгласно чл. 34б, ал. 1, ал. 3 и ал. 4 от ЗСРС Националното бюро е постоянно действащ независим държавен орган, първостепенен разпоредител с бюджет. НБКРС е институция, създадена със закон и е юридическо лице на бюджетна издръжка - чл. 34б, ал. 2 от ЗСРС. Националното бюро осъществява дейността си на основата на принципите на законност и политически неутралитет.

Общата численост на НБКРС е 21 щатни бройки.

Обща администрация

Общата администрация подпомага осъществяването на правомощията на НБКРС, създава условия за осъществяване дейността на специализираната администрация и извършва техническите дейности по административното обслужване. В Общата администрация е сформирани сектор „Финанси и счетоводство“, който осъществява планиране, управление и контрол на финансовите ресурси, финансово осигуряване дейността на НБКРС и неговата администрация.

Специализирана администрация

Специализираната администрация подпомага осъществяването на правомощията на НБКРС, като участва в извършването на проверки на органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС относно спазването на закона по отношение на дейности, свързани с разрешаване, използване и прилагане на СРС, съответно съхраняване или унищожаване на придобитата чрез тях информация, като анализира, систематизира и обобщава информация и изготвя експертни становища и предложения.

2. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА В УСЛОВИЯТА НА ИЗВЪНРЕДНО ПОЛОЖЕНИЕ

В изпълнение на своите законови функции с цел нормалното функциониране на Националното бюро и опазване живота и здравето на служителите в съответствие с разпоредбите на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците (в сила от 13.03.2020 г.), решенията на Министерския съвет за обявяване и удължаване срока на извънредната епидемична обстановка, причинена от разпространението на вируса Ковид - 19 и заповедите на министъра на здравеопазването за въвеждане на противоепидемични мерки на територията на страната,

В НБКРС е създадена необходимата организация на работа в условията на извънредно положение и извънредна епидемична обстановка. Своевременно е изготвена Програма за провеждане на извънреден инструктаж за мерките за предотвратяване разпространяването на Ковид - 19 на работното място във връзка с превенцията на служителите на НБКРС, както и Процедура „Осигуряване на високо ниво на защита на живота и здравето на служителите на НБКРС при извънредни ситуации“. Националното бюро изготви инструкции за мерки за безопасност, осигури лични предпазни средства за членовете и служителите от администрацията и устройства за пречистване на въздуха в работните помещения. Със заповеди на председателя на НБКРС са въведени превантивни и организационни мерки, които включват осигуряване на средства за извършване на постоянна дезинфекция и постоянно използване на лични предпазни средства от служителите, ограничаване на контактите и на командировките, спазване на социална дистанция и строг пропускателен режим. Със заповеди на председателя на НБКРС е въведена организация за изпълнение на служебните задължения чрез дистанционна форма на работа, със съответни графици за това. През периода на извънредно положение и извънредна епидемична обстановка в страната част от заседанията на Националното бюро са провеждани чрез видеоконферентна връзка.

През отчетния период, с цел активно наблюдение на процедурите по искане, разрешаване и прилагане на СРС, и организацията по съхраняването и унищожаването на информацията, получена при използването на СРС, НБКРС промени формата на извършените проверки на структурите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС. С решение на НБКРС е изменена и допълнена Методиката за наблюдение и контрол на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация и за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното им използване, с което наблюдението и контролът на процедурите в условията на

извънредна епидемична обстановка може да се осъществява и чрез изискване на информация от органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС, с цел систематизиране, обобщаване и анализиране на получените данни, като при необходимост може да бъдат изисквани и копия на документи.

II. ФИНАНСОВО-СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ

1. БЮДЖЕТ И ФИНАНСОВ КОНТРОЛ

Националното бюро прилага програмен формат на бюджет като се изпълнява бюджетна програма „Контрол на специалните разузнавателни средства“ във функционална област „Наблюдение на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на специални разузнавателни средства“.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 г. на НБКРС са утвърдени разходи в размер на 1 584 200 лв. В резултат на извършените през годината промени по бюджета на Националното бюро, уточненият план на разходите за 2020 г. е в размер на 1 304 200 лв. Общият размер на извършените през 2020 г. разходи е 1 291 324 лв., представляващи 99,01 % от уточнения план.

През 2020 г. е извършен финансов одит от Сметна палата на РБ на Годишния финансов отчет на НБКРС за 2019 г. С изготвения окончателен одитен доклад е изразено мнение, че отчетът на Националното бюро дава вярна и честна представа за финансовото му състояние, за резултатите от дейността му и паричните потоци към 31.12.2019 г.

Финансовото управление и контрол в НБКРС се осъществява чрез системата за финансово управление и контрол, включваща политики, процедури и дейности, целящи да се осигури разумна увереност, че целите на организацията се постигат чрез съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори; надеждност и всеобхватност на финансовата и оперативна информация; ефективност, ефикасност и

икономичност на дейностите; опазване на активите и информацията; предотвратяване и разкриване на измами и нередности. Въведени са процедури за осъществяване на текущ контрол върху изпълнението на поетите финансови ангажменти и сключените договори и за последваща оценка на изпълнението.

2. ПРОЦЕДУРИ ПО ЗОП

Съобразно приет график с Постановление № 332/13.12.2019 г. на Министерския съвет, считано от 1 април 2020 г. НБКСРС се присъедини в ЦАИС ЕОП.

На 09.09.2020 г. на националната платформа за електронно възлагане на обществени поръчки ЦАИС ЕОП е обявена 1 обществена поръчка по чл. 20, ал. 3, т. 2 от ЗОП чрез събиране на оферти с обява при условията на чл. 187 от ЗОП.

В съответствие с чл. 66 и чл. 68 от Закона за опазване на околната среда на Република България, с § 4 от Преходните разпоредби на Закона за ограничаване изменението на климата и с Решения на МС 80 от 11.02.2016 г. и 27 от 13.01.2017 г. след успешно кандидатстване е одобрен за финансиране проект на НБКСРС по Инвестиционната програма за климата – Схема за насърчаване използването на електрически превозни средства, управлявана от Националния доверителен екофонд. Проектът ще подпомогне прилагането на ефективни мерки за опазване на околната среда, оптимизиране на разходите и модернизирание на материалната база на институцията.

III. ДЕЙНОСТ НА НБКСРС ПО ЗСРС

През 2020 г. са използвани СРС по отношение на 3042 лица. Изготвени са 5368 искания за използване на СРС, по които съдиите са постановили 5003 разрешения и 365 откази. Процедурите са с 10,45% по-малко в сравнение с 2019 г., а исканията са намалели с 11,11%. В резултат на приложените СРС са изготвени 1089 броя ВДС.

1. ИЗВЪРШВАНЕ НА ПРОВЕРКИ, АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНИТЕ ПРОВЕРКИ

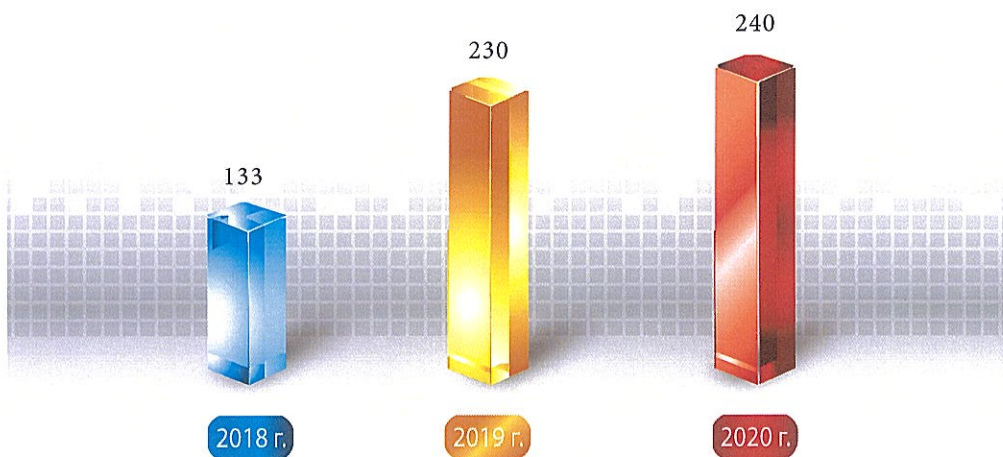
През 2020 г. НБКРС продължи да изпълнява своите законови задължения, произтичащи от чл. 34б, ал. 1 от ЗСРС, като в съответствие с правомощията си извърши наблюдение на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, както и съхраняване и унищожаване на информацията, получена чрез тях.

Наблюдението на процедурите бе реализирано чрез извършване на проверки на органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС, с цел да бъде гарантирана защитата на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС.

Проверките през 2020 г. бяха извършени по изменената и допълнена Методика за наблюдение и контрол на процедурите, по която се осъществява основната дейност на институцията.

С решения на НБКРС бяха извършени 240 проверки на органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС (за сравнение през 2019 г. са били извършени 230 проверки, а през 2018 г. - 133) (Фиг. 2), от които 207 комплексни проверки за дейността по ЗСРС, 31 инцидентни проверки по сигнали на граждани за незаконосъобразно използване на СРС и две тематични проверки по възникнали казуси, свързани с прилагане на процедурите по ЗСРС.

фигура 2

Фиг. 2. Извършени проверки за периода 2018 г. - 2020 г.

При осъществяването на дейността си през 2020 г. Националното бюро констатира, че съдебният контрол върху използването и прилагането на СРС е значително завишен. Забелязва се тенденция всяка година съдиите, имащи право да дават разрешения за прилагане на СРС, да повишават стандартите си при работа със СРС. Създадена е добра организация и еднакви критерии при разглеждането на исканията и разрешаване прилагането на СРС. Контролира се своевременно унищожаване на информацията, която не е послужила за изготвяне на ВДС, и изготвянето на докладите съгласно чл. 29 ал. 7 от ЗСРС. Това е гаранция за стриктно спазване на закона и недопускане неправомерно нарушаване на конституционните права и свободи на гражданите.

Във връзка с констатациите от проверките, на основание чл. 34е, ал. 1, т. 3 от ЗСРС, с цел подобряване режима за използване и прилагане на СРС, НБКРС е дало 2 задължителни указания до органите по чл. 13 и чл. 20 от ЗСРС. Изпратени са 34 становища, препоръки и указания по прилагането на закона във връзка с установени различни практики и пропуски от органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС, които доведоха до подобряване на процедурите по искане, разрешаване и прилагане на СРС и съхраняване и унищожаване на информацията, придобита чрез тях.

През 2020 г. се установи, че най-много откази от органите по чл. 15 от ЗСРС са постановени на основание изготвяне на искания, в чиито мотиви липсват достатъчно факти и обстоятелства, даващи основание да се предполага, че лицето, по отношение на което се иска използване на този извънреден способ, е съпричастно към описаната престъпна дейност. Наложени са откази по искания за разкриване на престъпления, за които законът не допуска използване на СРС, депозирани на искания пред некомпетентен съд, както и отправяне на искания от некомпетентен заявител.

2. СТАНОВИЩА И УКАЗАНИЯ ДО ОРГАНИТЕ ПО ЧЛ. 13, ЧЛ. 15 И ЧЛ. 20 ОТ ЗСРС

- Във връзка с постъпил сигнал от заместник-председателя на СГС с искане за даване на задължителни указания относно реда за унищожаване на информацията, събрана чрез използване на СРС, в който бе отправено запитване дали за органите на досъдебното производство - прокуратурата и разследващите органи, има задължение да изискат чрез прокурора разпореждане от компетентния орган - съд, преди да унищожат информацията, получена чрез използване на СРС, НБКСРС извърши проверки съгласно своите законови правомощия.

Националното бюро е установило, че тези проблеми са в следствие на различните несинхронизирани законови процедури, разписани в чл. 175, ал. 7 от НПК и в чл. 31, ал. 3 от ЗСРС, които са по отношение на съхраняване и унищожаване на информацията, придобита чрез използване на СРС.

От проверките се констатираха случаи, при които органи по чл.13, ал. 2 от ЗСРС унищожават информация, получена чрез използването на СРС, след изтичане на 10-дневния срок от прекратяването му.

Основна причина за забавянето е късното получаване на съответното разпореждане от съдията, дал разрешението за прилагане на СРС. Това се дължи както на забавяне от страна на наблюдаващия прокурор за уведомяване за прекратяване прилагането на СРС поради технологичното време за получаване на цялата информация по чл. 25 от ЗСРС, така и на необвързаното със срок даване на разпореждане за унищожаване на информацията от компетентния съдия, съгласно чл. 175, ал. 7 от НПК.

Веществени доказателствени средства се изготвят от информацията по чл. 24 от ЗСРС, съхранявана от структурата по

чл. 20, ал. 1 от ЗСРС, получена като резултат от прилагането на СРС по реда и в сроковете по чл. 27 от ЗСРС. Прилагащата структура унищожава информацията по чл. 24 от ЗСРС, която не се използва за изготвяне на ВДС, при условията и по реда на чл. 31, ал. 3 от ЗСРС. Информацията по чл. 25 от ЗСРС от прилагането на СРС, макар и да е идентична по своето съдържание с информацията по чл. 24 от ЗСРС, не се използва за изготвяне на ВДС.

Националното бюро, в качеството си на независим държавен орган, който осъществява наблюдението на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, стриктно следи за спазването на закона по отношение съхраняване и унищожаване на информацията, получена чрез СРС.

За недопускане нарушаване на закона НБКСРС е изразило становище до органите по чл. 13 и чл. 15 от ЗСРС с указание за стриктно спазване на ЗСРС и НПК и създаване на организация за прилагането им, като информацията по чл. 25 от ЗСРС да бъде унищожавана при условията и по реда на чл. 31, ал. 3 от ЗСРС, след получено разпореждане по чл. 175, ал. 7 от НПК.

Националното бюро е изразило становище, че с цел засилване на съдебния контрол по отношение на използването на СРС следва да се разшири съдържанието и обхвата на доклада по чл. 29, ал. 7 от ЗСРС.

Националното бюро е изпратило запитване до органите по чл. 15 от ЗСРС с молба за становище по поставения проблем с оглед недопускането на нарушения на НПК и ЗСРС.

Становищата са систематизирани и анализирани. Изпратени са конкретни предложения до комисията в НС, които считаме, че ще доведат до решаване на проблема.

- При извършване на наблюдение на процедурите по ЗСРС през 2020 г. НБКСРС констатира наличие на изготвени ВДС, информацията от които не е била използвана за целите на наказателното производство, и се съхраняват в оперативните структури по чл. 13, ал. 1 от ЗСРС. Според НБКСРС съхраняването на тези ВДС за неопределен период от време е предпоставка за нерегламентирано използване на информация от СРС, което би довело до нарушаване на конституционни гарантирани права и свободи на гражданите.

За подобряване режима по използването на СРС и последиците от тях, свързани със съхраняването и унищожаването на придобитата чрез прилагане на СРС информация, НБКСРС изиска от всички органи по чл. 13, чл. 15, чл. 34н и чл. 20 от ЗСРС, Висшия съдебен съвет, Върховния касационен съд и главния прокурор да изразят своето становище относно необходимостта от създаването на условия и ред за съхраняване и унищожаване на ВДС, които са изготвени от приложени СРС.

Обобщените становища и предложения на органите, използващи и прилагащи СРС за изменение и допълнение в действащото законодателство, бяха представени на ККССПИСРСДДЗЕС за обсъждане и внасяне на проекти за изменение и допълнение на процесуалните закони.

- Настоящият състав на НБКСРС, в изпълнение на своите функции по чл. 34е, ал. 1 от ЗСРС, извърши проверки на органите по чл. 13, чл. 15, чл. 34н и чл. 20 от ЗСРС, при които установи известни трудности при прилагането на разписаните законови процедури по използване и прилагане на СРС, както и по съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация.

За преодоляването им НБКСРС изиска от органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС предложения за изменения и допълнения в действащите нормативни актове, които биха довели до подобряване на процедурите, разписани в НПК и ЗСРС.

Получени бяха предложения относно промяна на десетдневния срок по чл. 31, ал. 3 от ЗСРС за унищожаване на информацията по чл. 24 от ЗСРС, която няма да се използва за изготвяне на ВДС, и информацията по чл. 25 от ЗСРС; отпадане на задължителното текстово възпроизвеждане на съдържанието на ВДС в протокола за неговото изготвяне; отпадане на изискването относно даването на разпореждане от органа по чл. 174 от НПК за унищожаване на информацията, събрана при използване на СРС и непослужила за изготвяне на ВДС и унищожаването да се извършва по реда на ЗСРС, и други.

- С цел подобряване режима на използване и прилагане на СРС, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация, на 18.06.2020 г., на основание чл. 34е, ал. 1, т. 3 от ЗСРС, НБКРС даде задължителни указания до органите по чл. 13, ал. 1 и чл. 20 от ЗСРС. Становището на НБКРС по поставените проблеми беше съгласувано и подкрепено от ВКС, който изрази изцяло положително си мнение от необходимостта за даване на задължителни указания по поставените проблеми при прилагането на СРС. НБКРС даде две задължителни указания относно срока за унищожаване на информацията, получена като резултат от прилагане на СРС по досъдебно производство и продължаването на срока за прилагане на СРС.

За дадените задължителни указания бяха уведомени административните ръководители на органите по чл. 13 от ЗСРС, ВКС и прилагащите структури. Указанията бяха публикувани на интернет страницата на НБКРС.

Националното бюро потвърждава позицията, изразена и в предходния отчетен доклад, за необходимост от приемане на изменения и допълнения в ЗСРС и НПК. Към настоящия момент е формирана значителна практика по прилагането им, от която могат да се направят множество изводи за най-належащите промени. При обсъждане на промените от законодателя, НБКРС ще участва с експертни предложения.

3. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДЪРЖАВНИ ОРГАНИ И НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИ ОРГАНИЗАЦИИ, ИМАЩИ ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЗСРС И ЗАЩИТА ПРАВТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

- И през 2020 г. НБКСРС продължи своята политика да подобрява комуникацията и съвместното сътрудничество с други правителствени органи и структури, както и с неправителствени организации, с цел поддържане на добър междуинституционален диалог за утвърждаване на добрите практики при използването на СРС и за защита конституционните права и свободи на гражданите.

Беше изследвана и анализирана съдебната практика на ЕСПЧ относно повишаване ефективността при прилагането на СРС с цел защитата правата и свободите на гражданите, по отношение на които се прилагат.

В тази насока, по искане на МП, Дирекция „Процесуално представителство на Република България пред ЕСПЧ“, беше изготвено становище на НБКСРС по делото на адвокат Михаил Екимджиев и Фондация „Асоциация за Европейска интеграция и права на човека“ срещу Република България по допустимостта и по съществото на жалба № 70078/2012 г. на ЕСПЧ, депозирано в съда на 20.02.2020 г. В жалбата до съда са изложени твърдения за нарушения на чл. 8 от КЗПЧОС като допълнение на първоначалната жалба на същите лица, по която е образувано и допуснато до разглеждане на дело № 70078/2012 г. В новата жалба са описани случаи на нарушения и законодателни пропуски, които са били установени след депозирането на първоначалната жалба от 19.10.2012 г.

- В становището си до МП Националното бюро подробно и по пунктове изложи мотивите си по жалбата и същите бяха възприети положително от процесуалните представители на Република България пред ЕСПЧ. Това становище е изцяло възпроизведено във възражението на МП и се очаква произнасянето на съда с окончателно решение по делото.

- За повишаване защитата на гарантираните от Конституцията на Република България граждански права и свободи НБКРС продължи своята съвместна дейност с ГС към ВСС по някои проблеми, свързани с прилагането на СРС. На 11.03.2020 г. между НБКРС и председателя на ГС към ВСС се проведе среща по конкретни и актуални правни казуси, възникнали в хода на работата на НБКРС, с цел обществено обсъждане по тях.

- От Конституционния съд на Република България беше изискано становището на НБКРС по конституционно дело №4/2020 г., образувано по искане на шестдесет и трима народни представители от 44-то Народно събрание за установяване на противоконституционност на цитирани разпоредби от Закона за електронните съобщения.

- В продължение на ползотворната си работа с МП, Националното бюро беше поканено и участва в междуведомствена работна група за изготвяне на проект на Пътна карта за изпълнение на осъдителните решения на ЕСПЧ срещу България в частта, относима към използването на СРС за предотвратяване на престъпленията срещу националната сигурност, както и за даване на становище за законодателни изменения в тези части на ЗСРС и на НК.

- По покана на Националния институт на правосъдието, в рамките на проект „НИП - Модерна институция за съдебно обучение“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, от името на НБКРС бе избран г-н Огнян Стоичков - член на Бюрото, за участник в изследователска общност, която ще изготви анализ на тема „Използване на специални разузнавателни средства по искане на прокуратурата“.

В състава на изследователската общност са поканени и съдии от Върховния касационен съд, прокурори от Върховна касационна прокуратура, Апелативна специализирана прокуратура и Софийска апелативна прокуратура.

Дейността на изследователската общност започна през месец юли 2020 г., продължава и през настоящата 2021 г., като анализът на процедурите, свързани с искане, разрешаване, прилагане и контрол на използваните специални разузнавателни средства, заявени от прокуратурата, включва времевия период от 2015 г. до 2020 г.

В хода на изследването се извършва преглед и на чуждото национално законодателство, международното и съюзно право по релевантната тема.

Целта на анализа е да се усъвършенства дейността на прокуратурата, като заявител на СРС, да се формулират точно проблемните области, да се направят предложения за преодоляване на конкретните системни пропуски при правоприлагането, както и при необходимост - предложения за усъвършенстване на организацията и нормативната уредба.

IV. ПРОЦЕДУРИ ПО ЗСРС

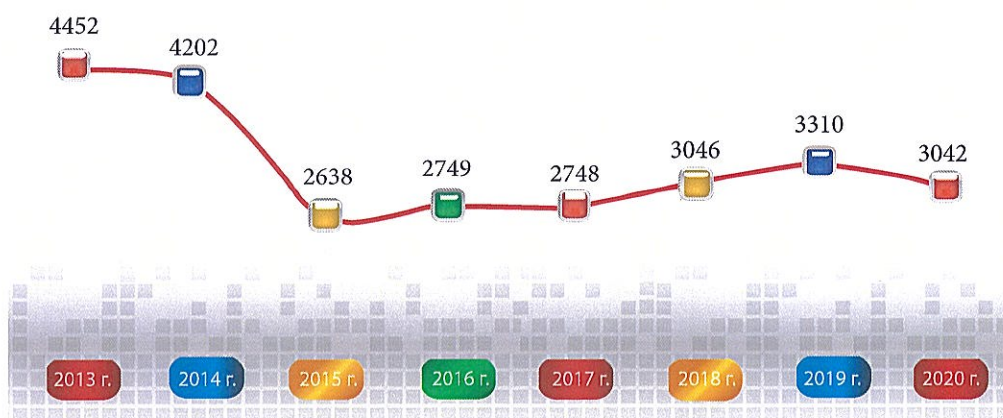
1. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 13 ОТ ЗСРС

Право да използват СРС съобразно тяхната компетентност имат органите, посочени в чл. 13, ал. 1 - 4 и чл. 34н от ЗСРС.

1.1. ИСКАНИЯ

През 2020 г. са използвани СРС по отношение на 3042 лица¹ при 3310 през 2019 г. и 3046 през 2018 г. (Фиг. 3).

фигура 3

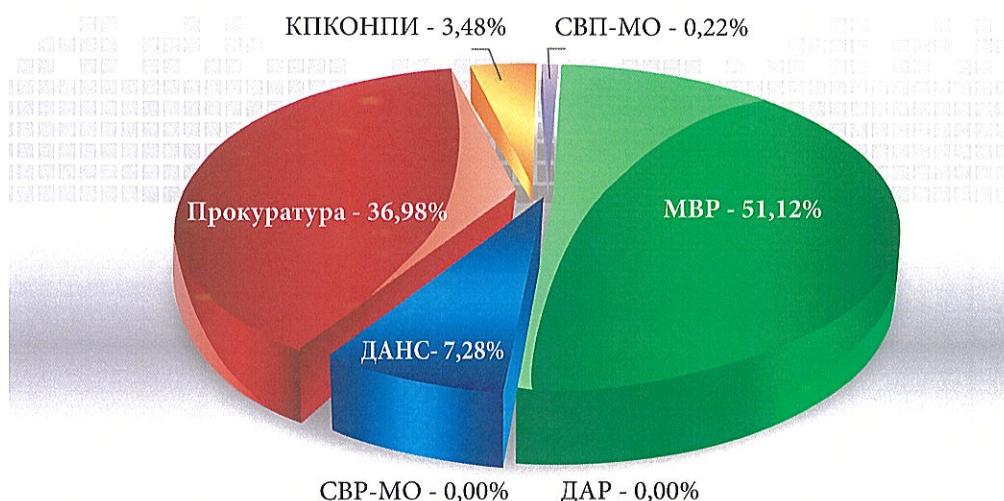
Анализът на статистическите данни и констатациите от проверките на НБКСРС налагат изводите, че през последните няколко години се запазва приблизително еднакъв броят на лицата, спрямо които се използват СРС, както и че органите по чл. 15 от ЗСРС са завишили критериите си при издаване на разрешения за прилагане на СРС и продължават наложената практика да изискват всички материали, на които се основава искането. Установено е повишаване на вътрешния контрол при органите по чл. 13 от ЗСРС при подготовката на исканията за използване на СРС.

През 2020 г. заявителите са поискали прилагане на оперативни способности², както следва: чл. 5 - 4255 бр.; чл. 6 - 4644 бр.; чл. 7 - 4262 бр.; чл. 8 - 456 бр.; чл. 9 - 257 бр.; чл. 10 - 478 бр.; чл. 10а - 3 бр.; чл. 10б - 42 бр. и чл. 10в - 42 бр. или общо 14 439 бр. (2019 г. - 15 719 бр., 2018 г. - 16 002 бр.).

През същата година относителният дял на заявителите към общия брой инициирани процедури е:

- МВР - 51,12% (при 53,73% през 2019 г., 60,78% през 2018 г.);
- ПРБ - 36,98% (при 37,95% за 2019 г., 34,27% през 2018 г.);
- ДАНС - 7,28% (при 5,69% през 2019 г., 4,82% през 2018 г.);
- КПКОНПИ - 3,48% (при 2,43% през 2019 г., 0,53% през 2018 г.);
- СВП - МО - 0,22% (при 0,20% през 2019 г., 0,13% през 2018 г.);
- СВР - МО - 0,00% и ДАР - 0,00% (Фиг. 4).

фигура 4

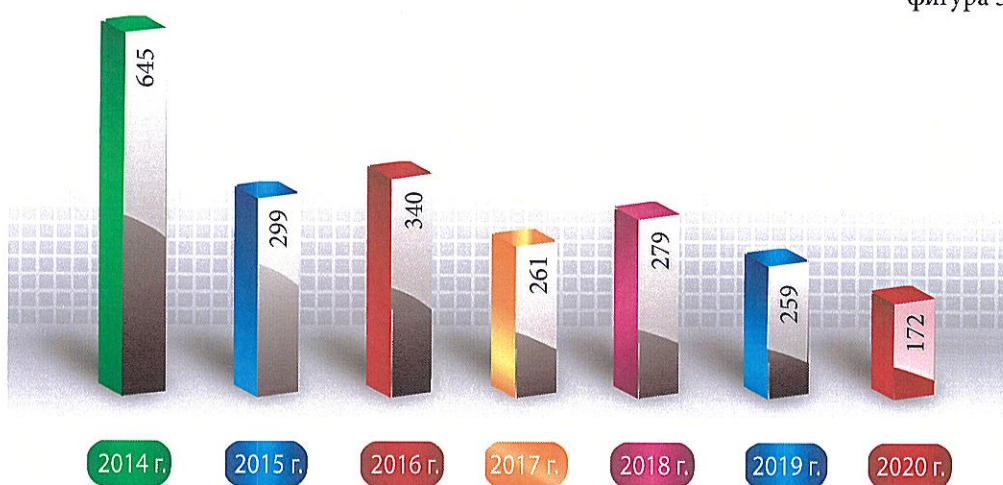
² По данни на органи по чл. 20 от ЗСРС.

Сравнението на данните показва, че иницираните процедури от органите на МВР и прокуратурата са над 88% от общия брой.

В 172 случая³ СРС са използвани по отношение на обекти за установяване самоличността на лица, за които е имало данни и основание да се предполага, че подготвят, извършват или са извършили тежко умишлено престъпление от изброените в закона (чл. 12, ал. 1, т. 4 от ЗСРС) (Фиг. 5).

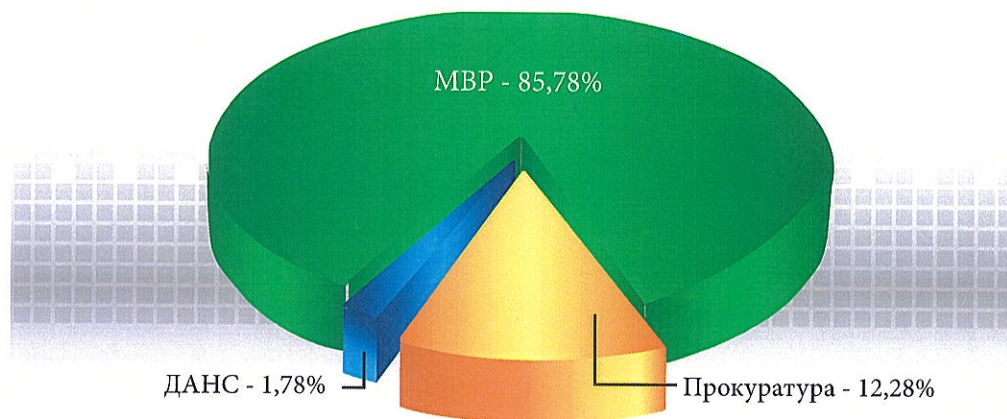
фигура 5

Съпоставяйки данните през последните няколко години, след 2015 г. се наблюдава относителна стабилност при използване на тези оперативни способности.

Процедурите по чл. 12, ал. 1, т. 4 от ЗСРС се разпределят между органите по чл. 13 от ЗСРС в следното съотношение: МВР - 85,78% (при 85,82% през 2019 г., 79,21% - 2018 г.); прокуратура - 12,28% (при 13,70% през 2019 г., 20,07% - 2018 г.); ДАНС - 1,78% (при 0,48% през 2019 г., 0,72% - 2018 г.) (Фиг. 6).

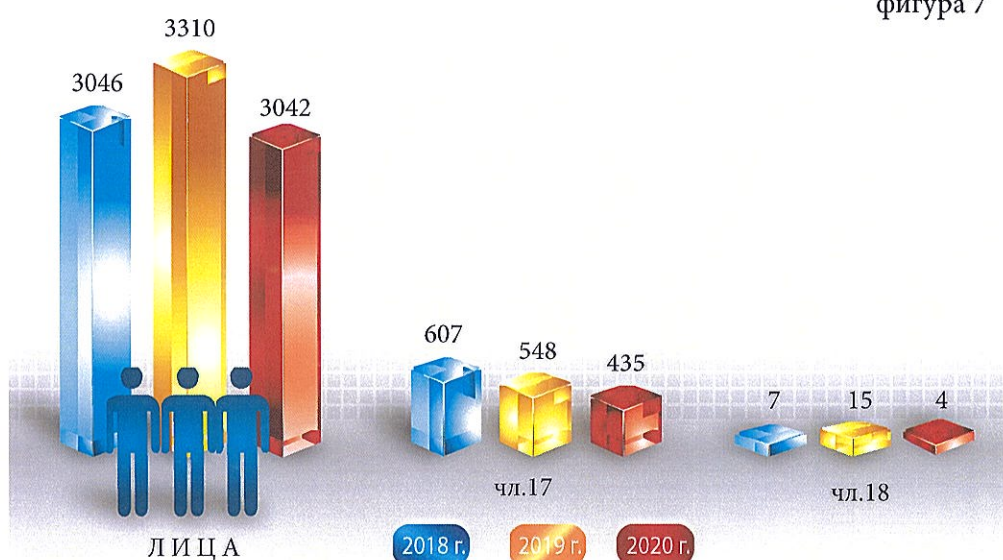
фигура 6

Видно от графиката, органите на МВР са тези, които най-често използват СРС, с цел установяване самоличността на лица и за разкриване извършителите на престъпления.

За 435 процедури (14,38% от общия брой) прилагането на СРС е започнало по реда и при условията на чл. 17 от ЗСРС⁴ (548 - 16,56% през 2019 г., съответно през 2018 г. 607 - 19,93%), а за 4 процедури (0,13% от общия брой) - по чл. 18 от ЗСРС⁵ (15 - 0,45% през 2019 г., съответно през 2018 г. 7 - 0,23%) (Фиг. 7)

фигура 7

⁴Прилагане в неотложни случаи, започващо веднага след разрешение от съдия

⁵Прилагано без предварително разрешение от съдия при непосредствена опасност от извършване на тежки умислени престъпления или заплаха за националната сигурност.

В отделни случаи беше констатирано, че хипотезата на чл. 17 от ЗСРС се използва с цел ускоряване стартирането на процедурата по прилагане на СРС.

Националното бюро счита, че законодателят е предвидил тази правна възможност по-скоро като изключение от общия ред за започване прилагането на СРС и тя следва да се прилага само в неотложни случаи.

По този повод са дадени указания за прецизиране използването на тази специална норма на закона.

В резултат на дадените указания, случаите, в които се иска прилагането на СРС да започне в хипотезата на чл. 17 от ЗСРС, са редуцирани до минимум, като основанията за незабавното започване се посочват изрично.

През 2020 г. в 3196^{ме} процедури по отношение на лица и обекти (3569 - 2019 г., 3325 - 2018 г.) са били изготвени 5368 искания (6039 - 2019 г., 6099 - 2018 г.)⁶.

Видно от данните, през 2020 г. процедурите и исканията са намалели в сравнение с 2019 г., съответно - процедурите с 373 броя, а исканията с 671 броя, което показва, че с въведения в някои структури вътрешноведомствен контрол по отношение използване на СРС е довел до по-прецизното планиране и подготовка за използване на този специфичен способ за доказване.

1.2. МАТЕРИАЛНОПРАВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА СРС

Използването на СРС е допустимо за разкриване само на тежки умишлени престъпления, изрично посочени в чл. 172, ал. 2 от НПК и в чл. 3, ал. 1 от ЗСРС.

През 2020 г. СРС са използвани най-често във връзка с деяния по чл. 321 (ОПГ) - 2551 бр. (51,11% от общия брой); чл. 354а (наркотични

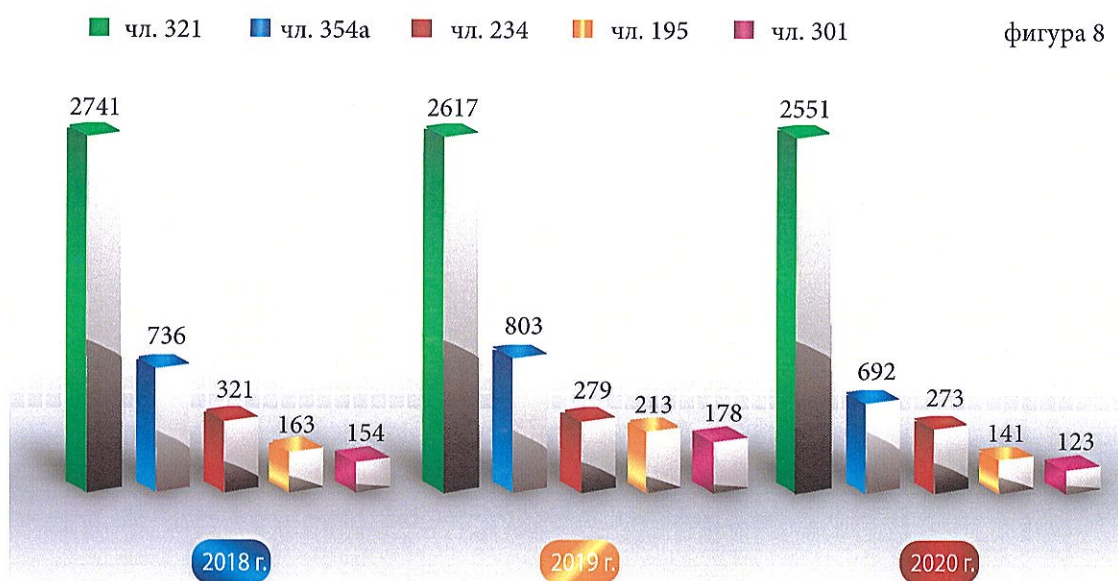
⁶ По данни на органите по чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС. Броят на исканията е по-голям от броя на лицата и обектите, защото по отношение на едно лице има повече от едно искане (при появяване на нов комуникатор, адрес, превозно средство и др.).

Вещества) - 692 бр. (13,86%); чл. 234 (акцизни стоку) - 273 бр. (5,47%); чл. 195 (кражби) - 141 бр. (2,83%); чл. 301 (погкуп) - 123 бр. (2,46%); По Глава първа от особената част на НК - 188 бр.⁷, и др.

Сравнението показва, че през 2019 г. СРС са използвани най-често във връзка с деяния по чл. 321 (ОПГ) - 2617 бр. (48,78% от общия брой); чл. 354а (наркотични вещества) - 803 бр. (14,91%); чл. 234 (акцизни стоку) - 279 бр. (5,21%); чл. 195 (кражби) - 213 бр. (3,97%); чл. 301 (погкуп) - 178 бр. (3,32%); чл. 209 (измама) - 145 бр. (2,71%); по Глава първа от особената част на НК - 181 бр.⁸, и др.

През 2018 г.⁹ СРС са използвани най-често във връзка с деяния по чл. 321 (ОПГ) - 2741 бр. (53,17% от общия брой); чл. 354а (наркотични вещества) - 736 бр. (14,28%); чл. 234 (акцизни стоку) - 321 бр. (6,23%); чл. 209 (измама) - 223 бр. (4,33%); чл. 195 (кражби) - 163 бр. (3,16%); чл. 301 (погкуп) - 154 бр. (2,99%), и др. (Фиг. 8).

Фиг. 8. Използването на СРС за разкриване на тежки умишлени престъпления за периода 2018 г. - 2020 г.

⁷По данни на органите по чл. 15 от ЗСРС.

⁸По данни на органите по чл. 15 от ЗСРС.

⁹Виж докладите на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2018 г. и 2019 г.

Прави впечатление, че и през 2020 г. продължава практиката органите по чл. 13 от ЗСРС да използват СРС най-често за разкриване на престъпления по чл. 321, чл. 354а, чл. 234 и чл. 195 от НК.

1.3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

Конституцията на Република България гарантира неприкосновеността на личния живот, жилището, свободата и тайната на кореспонденцията и другите съобщения на гражданите освен в предвидените от закона случаи (чл. 32, чл. 33 и чл. 34). Ограничаването на тези основни права е допустимо само временно, когато това се налага за предотвратяване и разкриване на тежки умислени престъпления, изрично посочени в чл. 3, ал. 1 от ЗСРС, или по отношение на дейности, свързани със защитата на националната сигурност (чл. 4 от ЗСРС).

През 2020 г. НКСРС упражни надзор, като извърши проверки на органите по чл. 13 от ЗСРС в съответствие с правомощията си по чл. 34б, ал. 1 от ЗСРС да наблюдава процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, съхраняването и унищожаването на информацията, получена чрез тях, с цел защита правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното им използване.

Констатациите от проверките са, че в следствие завишения контрол от страна на ръководителите на органите по чл. 13 от ЗСРС в голямата си част исканията за използване на СРС отговарят на изискванията на закона.

При извършване на проверките Националното бюро установи, че органите по чл. 15 от ЗСРС са постановили откази поради:

- Искания на некомпетентен орган

Искания за използване на СРС могат да се изготвят само от органи, посочени в чл. 13 от ЗСРС и то в рамките на тяхната

компетентност. Несъобразяването с това изискване води до нарушаване на процедурите.

Така например, при наличие на данни за т. нар. „изборни престъпления“ по чл. 167, ал. 2 - 4 от НК, преди образуване на досъдебно производство искането за използване на СРС е правомощие само на съответната окръжна прокуратура, но не и на друг орган по чл. 13 от ЗСРС (арг. чл. 13, ал. 1, т. 6 от ЗСРС).

- Искания, предоставени за произнасяне пред некомпетентен орган

Исканията на органи по чл. 13 от ЗСРС трябва да се предоставят само на председателите или оправомощените от тях заместник-председатели на съответните съдилища, посочени в чл. 15 от ЗСРС. Компетентността (правомощията) на всеки съде определена в закона с правилата за подсъдността и тяхното нарушаване опорочава процедурата.

Бяха установени случаи, при които заявители, в нарушение на правилата за подсъдност, са депозирали искания за използване на СРС пред некомпетентен съд.

- Искания за разкриване на престъпления, за които законът не допуска използване на СРС

Принципно изискване на закона е СРС да се използват за разкриване само на тежки умишлени престъпления, изчерпателно посочени в чл. 172, ал. 2 от НПК и чл. 3, ал. 1 от ЗСРС. Това основно правило не винаги се спазва, което е установено във връзка с изготвени искания по чл. 172б, ал. 2; чл. 252, ал. 1; чл. 255, ал. 1; чл. 279, ал. 1 и др. от НК.

Според НБКРС подобни практики водят до нарушаване на закона и създават предпоставка за неправомерно прилагане на СРС, с което се нарушават конституционно гарантираните

права и свободи на гражданите.

В установените при проверките случаи, упражнявайки контрол за законосъобразност на процедурите, съдиите са постановили откази и СРС не са прилагани.

С цел недопускане на подобни случаи, НБКСРС даде задължителни указания на органите по чл. 13 от ЗСРС за стриктно спазване разпоредбите на закона, както и предприемане на конкретни действия по неговото прилагане.

В изпълнение на тези указания, заявителите са провели обучение на служителите, които извършват дейности по ЗСРС и са засилили контрола по прилагане на закона.

При извършване на проверки НБКСРС ще анализира ефективността на предприетите мерки.

- Искания за прилагане на СРС във връзка с международното сътрудничество по наказателноправни въпроси

Разпоредбите на Глава четвърта „б“ от ЗСРС уреждат трансграничното наблюдение в съответствие с Европейската конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси и чл. 40 от Конвенцията за прилагане на споразумението от Шенген в българското законодателство. Следва да се отбележи, че те не обхващат всички случаи, при които се налага прилагане на СРС по молби на чужди правоохранителни органи. Уредбата на трансграничното наблюдение по Глава четвърта „а“ от ЗСРС е фокусирана само върху хипотезата, в която разрешените от съда способи по ЗСРС се прилагат на българска територия от компетентните служители на молещата държава, поискала това.

Сравнително малката съдебна практика и спецификата на всеки един от случаите на трансграничното наблюдение на лица и обекти, различната правна уредба в тази област в държавите от

ЕС, както и разнородните престъпления, за които е предвидено да се използва СРС, създават трудности при разрешаване прилагането на СРС от българския съд.

При проверките се установи, че прокуратурата трудно мотивира искането за използване на СРС и не може да изпълни разпоредбите на чл. 34н, ал. 2 от ЗСРС, предвид ограничената информация, която се получава от компетентния орган на чуждата държава. Ако престъплението, за което се иска използване на СРС, не попада в обхвата на чл. 3 или чл. 34и от ЗСРС, независимо от наличието на разрешение от съответния национален компетентен орган на молещата държава, това не е достатъчно основание българският съд да разреши прилагането на СРС на територията на Република България, включително и в случаите, когато това ще се извършва от служители на съответната държава.

В тази връзка е необходимо да се усъвършенства законодателството и да се разпише ясна и точна процедура за прилагане на СРС на територията на страната при получаване на искане от съответните структури на чужди държави, с цел недопускане нарушаване на националното законодателство и същевременно да не се възпрепятства разследването на престъпление.

2. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 15 ОТ ЗСРС

Исканията на компетентните органи се предоставят на председателите на СГС, съответните окръжни или военни съдилища, на СпНС или на оправомощен от тях заместник-председател, които се произнасят в срок до 48 часа с мотивиран акт (чл. 15, ал. 1 от ЗСРС).

За престъпления, извършени от съдии, прокурори и следователи, техни съучастници и свидетелите, разрешение дава председателят на АС - София или оправомощен от него заместник-председател, ако делото е подсъдно на СГС, а в останалите случаи - председателят на ВоАС или на АСпНС, или оправомощен техен заместник. На това основание, съобразно компетентността си

по чл. 15, ал. 4 от ЗСРС, АСпНС е постановил 63 разрешения спрямо 36 лица.

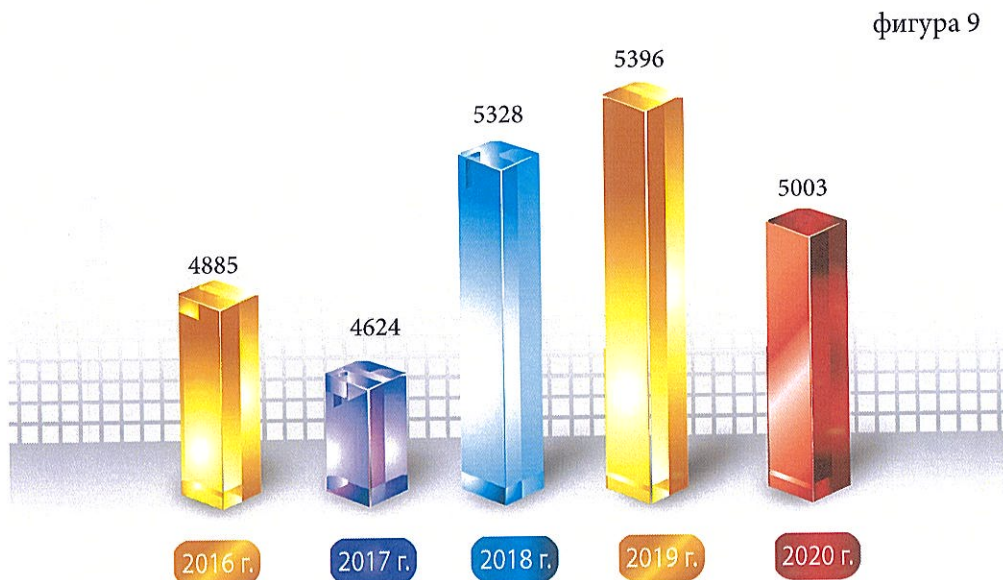
По искания спрямо председател на АС - София, ВоАС и АСпНС или негов заместник, се произнася заместник-председателят на ВКС, ръководещ Наказателната колегия. През 2020 г. няма постъпили искания, респективно постановени актове.

2.1. РАЗРЕШЕНИЯ

През 2020 г. органите по чл. 13 от ЗСРС са упражнили правото си да искат използване на СРС като са предоставили на органите по чл. 15 от ЗСРС общо 5368 искания за лица и обекти. От тях са разрешени 5003 (3318 по първоначални искания и 1987 за продължаване на срока)¹⁰.

От общо 6039 искания за лица и обекти през 2019 г. са разрешени 5396 (3799 по първоначални искания и 1597 за продължаване на срока).

През 2018 г. са постановени разрешения по 5328 искания за лица и обекти (3909 по първоначални искания и 1419 за продължаване на срока). (Фиг. 9).

През 2020 г. разрешенията са намалели с 393 спрямо 2019 г., което дава възможност да се направи извод за относителна стабилност на този показател след 2016 г.

Разпределението по съдилища е както следва:

СпНС - 2798 разрешения, ОС - Пловдив - 422, ОС - Стара Загора - 206, ОС - Благоевград - 144, ОС - Русе - 124, СГС - 120, ОС - Бургас - 105, ОС - Кюстендил - 105, ОС - Варна - 103, ОС - Сливен - 87, ОС - Видин - 79, ОС - Плевен - 72, ОС - Велико Търново - 69, ОС - Разград - 69, ОС - Хасково - 66, АСпНС - 63, ОС - Пазарджик - 55, ОС - Кърджали - 53, ОС - Перник - 33, ОС - Габрово - 30, Военен съд - София - 29, ОС - Ямбол - 29, ОС - София - 22, ОС - Ловеч - 20, ОС - Шумен - 18, ОС - Силистра - 16, ОС - Смолян - 16, ОС - Монтана - 13, ОС - Добрич - 12, ОС - Търговище - 11, Военен съд - Сливен - 10, ОС - Враца - 4, Военен съд - Пловдив - 0, Апелативен съд - София - 0, Военно-апелативен съд - 0, Върховен касационен съд - 0.

През годината по искания на главния прокурор са постановени 4 разрешения спрямо 2 лица, а по искания на ВКП по чл. 34н от ЗСРС - 4 разрешения спрямо 3 лица (постановен е и 1 отказ).

Данните сочат, че 71,36% от всички разрешения са дадени от: СпНС (2798 бр.), ОС – Пловдив (422 бр.), ОС – Стара Загора (206 бр.) и ОС – Благоевград (144 бр.).

И през 2020 г. СпНС се е произнесъл по най-много искания (55,74% от всички постъпили в съдилищата). Това от една страна води до повишаване на специфичната компетентност на съдиите, но от друга - до прекалено натоварване на съда, което е предпоставка за допускане на грешки.

2.2. ОТКАЗИ

През 2020 г. съдиите са постановили откази в 365 случая¹¹ (през 2019 г. отказите са 643, през 2018 г. - 771 бр., през 2017 г. - 1315 бр., а през 2016 г. - 1209). (Фиг. 10).

фигура 10

И през 2020 г. се запазва тенденцията съдилищата, в които постъпват най-много искания, да постановяват най-голям относителен брой откази.

В СпНС през годината са постъпили 2992 бр. искания и са постановени 194 бр. откази, което представлява 6,48% от внесените в съда искания, в ОС – Пловдив (466 искания/44 откази – което е 9,44%) и СГС (153 искания/33 откази – което е 21,57%).

През 2020 г. са постановени откази по исканията на ДАНС 7,16% (14,75% през 2019 г., 2018 г. - 18,73%; 2017 г. - 25,77%; 2016 г. - 30,57%); на МВР 7,87% (10,33%, 13,40%; 25,03%; 18,86%); 6,05% на прокуратурата (9,90%, 11,66%; 19,84%; 15,76%) и 2,67% на КПКОНПИ (20,69% през 2019 г.).

Основните причини за постановяване на откази се дължат на липса или недостатъчност на данните за съпричастност на лицето към описаната престъпна дейност; липса на данни за наличие на ОПГ (несъответствие с легалната ѝ дефиниция в чл. 93, т. 20 от НК); липса на мотиви за невъзможност или изключителни трудности за събиране на необходимите данни без използване на СРС; непосочване на постигнатите резултати в исканията за продължаване срока на прилагане и др.

През годината съдиите, упражнявайки правомощието си, свързано с контрол за законосъобразността на процедурите по ЗСРС, са постановили и 153 акта, в които частично са отказали оперативни способности, състави на престъпления или са намалили поискани срокове за прилагане на СРС.

В СпНС през годината са постановени 58 такива акта, представляващи 37,91% от общия брой, в ОС - Пловдив (44 акта - 28,76%) и СГС (16 акта - 10,46%).

2.3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗВЪРШЕНИ ПРОВЕРКИ

Данните от 2020 г. позволяват да се направи извод, че контролът върху процедурите е чувствително завишен, като се извършва задълбочен анализ на всички предоставени материали преди постановяването на съдебния акт.

- При осъществяване наблюдението на процедурите НБКРС установи отделни случаи, при които орган по чл. 15 от ЗСРС не е спазил законоустановения срок за произнасяне по искания за използване на СРС, както и че е счел, че не следва да се произнася в хипотезата на чл. 175, ал. 7 от НПК.

За преодоляване на това временно затруднение по прилагане на закона НБКРС изиска становища от компетентните съдии и даде съответните указания за спазване на закона. При извършени допълнителни проверки се установи, че тези проблеми са отстранени.

Според НБКРС подобна практика е неприемлива и съдиите би следвало да отказват прилагане на СРС (арг. чл. 15, ал. 1 от ЗСРС - съдиите дават писмено разрешение за използване на СРС или отказват използването им, като мотивират актовете си).

3. ОРГАНИ ПО ЧЛ. 20 ОТ ЗСРС

През 2020 г. НБКРС извърши 40 проверки на дейността на ДАТО, от които: 3 комплексни (на структури, прилагащи СРС), 1 тематична (по възникнал казус) и 36 инцидентни (по сигнали на граждани). В Специализираната дирекция технически операции - ДАНС бяха осъществени 37 проверки - 1 комплексна и 36 инцидентни.

3.1. ОПЕРАТИВНИ СПОСОБИ

Общият брой разрешени за прилагане оперативни способности за 2020 г. е 14439 бр. (през 2019 г. те са 15719 бр.; 2018 г. - 16002 бр.).

Броят на оперативните способности (разрешени/приложени) по видове е както следва¹²:

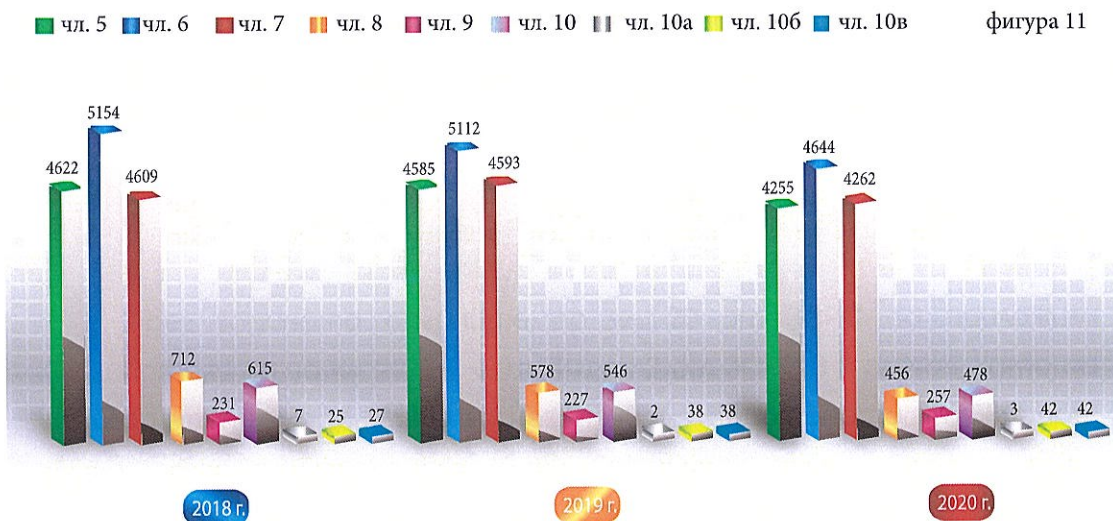
- чл. 5 от ЗСРС (наблюдение) - 4255 (при 4585 бр. за 2019 г.; 4622 бр. за 2018 г.), като са приложени 1372 бр. (1628 бр. за 2019 г.; 1669 бр. за 2018 г.);
- чл. 6 от ЗСРС (подслушване) - 4644 бр. (5112 бр. за 2019 г.; 5154 бр. за 2018 г.), като са приложени 4594 бр. (5076 бр. за 2019 г.; 5124 бр. за 2018 г.);
- чл. 7 от ЗСРС (проследяване) - 4262 бр. (4593 бр. за 2019 г.; 4609 бр. за 2018 г.), като са приложени 1363 бр. (1621 бр. за 2019 г.; 1638 бр. за 2018 г.);
- чл. 8 от ЗСРС (проникване) - 456 бр. (578 бр. за 2019 г.; 712 бр. за 2018 г.), като са приложени 71 бр. (68 бр. за 2019 г.; 60 бр. за 2018 г.);
- чл. 9 от ЗСРС (белязване) - 257 бр. (227 бр. за 2019 г.; 231 бр. за 2018 г.), като са приложени 26 бр. (22 бр. за 2019 г.; 29 бр. за 2018 г.);
- чл. 10 от ЗСРС (проверка на кореспонденцията) - 478 бр. (546 бр. за 2019 г.; 615 бр. за 2018 г.), като са приложени 39 бр. (28 бр. за 2019 г.; 47 бр. за 2018 г.);
- чл. 10а от ЗСРС (контролирана доставка) - 3 бр. (2 бр. за 2019 г.;

¹²По данни на органи по чл. 20 от ЗСРС.

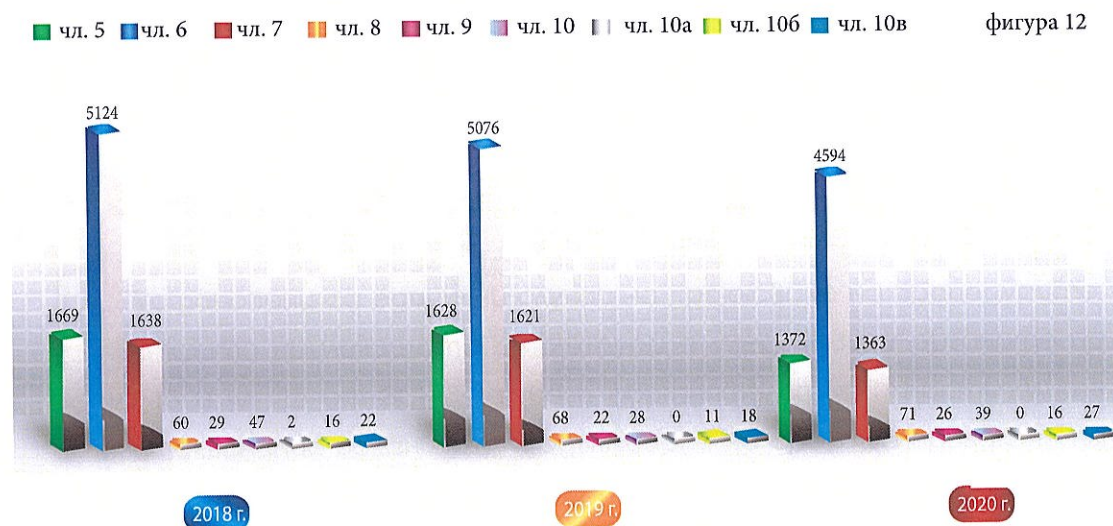

Годишен доклад 2020

7 бр. за 2018 г.), като няма приложени (0 бр. за 2019 г.; 2 бр. за 2018 г.);
 - чл. 10б от ЗСРС (доверителна сделка) - 42 бр. (38 бр. за 2019 г.;
 25 бр. за 2018 г.), като са приложени 16 бр. (11 бр. за 2019 г.; 16 бр. за 2018 г.);
 - чл. 10в от ЗСРС (служител под прикритие) - 42 бр. (38 бр. за 2019 г.; 27 бр.
 за 2018 г.), като са приложени 27 бр. (18 бр. за 2019 г.; 22 бр. за 2018 г.)
 (Фиг. 11 и Фиг. 12).

Фиг. 11. Поискани и разрешени оперативни способности за периода 2018 г. - 2020 г.

Фиг. 12. Приложени оперативни способности за периода 2018 г. - 2020 г.

Процедури, при които е надвишен законово допустимия срок за прилагане на СРС

Констатирани са случаи, при които в ДАТО са постъпвали разрешения за прилагане на СРС със срок по-дълъг от законово регламентираните шест месеца общо, съгл. чл. 21, ал. 2, т. 3 от ЗСРС. Тези казуси са възникнали поради различен начин на изчисляване на сроковете (в месеци и дни). При всички тези случаи ДАТО е уведомила органите по чл. 13 и чл. 15 от ЗСРС, че е налице надвишаване на срока и е приложила СРС, съобразно законовата норма на чл. 21 от ЗСРС.

V. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА СРС, СЪХРАНЯВАНЕ И УНИЩОЖАВАНЕ НА ПРИДОБИТАТА ИНФОРМАЦИЯ

1. ВЕЩЕСТВЕНИ ДОКАЗАТЕЛСТВЕНИ СРЕДСТВА

В резултат на прилагане на СРС през 2020 г. са изготвени 1089 бр. ВДС¹⁴, (1124 бр. през 2019 г., 2018 г. - 1714 бр.; 2017 г. - 1670 бр.; 2016 г. - 1431 бр.; 2015 г. - 1677 бр.; 2014 г. - 1084 бр.; 2013 г. - 1602 бр.; 2012 г. - 3347 бр.; 2011 г. - 3603 бр.). (Фиг. 13).

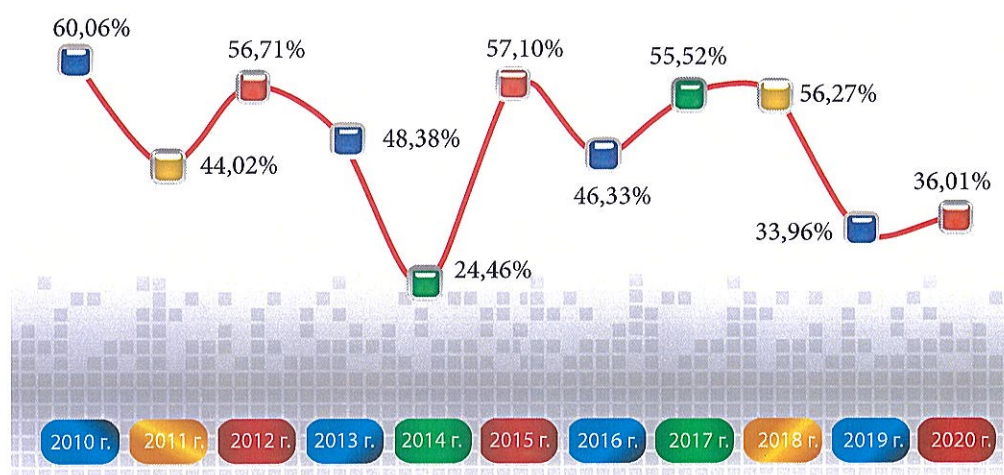
фигура 13

Съотношението между броя изготвени ВДС и броя на лицата с временно ограничени със СРС основни права е 36,01%. За сравнение през 2019 г. това съотношение е 33,96%, 2018 г. - 56,27%; 2017 г. - 55,52%; 2016 г. - 46,33%; 2015 г. - 57,10%; 2014 г. - 24,46%; 2013 г. - 48,38%; 2012 г. - 56,71%; 2011 г. - 44,02% и 2010 г. - 60,06%. (Фиг. 14).

фигура 14

Констатираният проблем през предходни години, отнасящ се до изготвяне на ВДС върху голям обем информация, което в отделни случаи забавяше чувствително тяхното изготвяне, е преодолян.

Анализът показва, че вследствие на предприетите действия от страна на НБКРС и даваните указания и препоръки в хода на извършените проверки, заявителите прецизират информацията, която искат да бъде използвана за изготвяне на ВДС.

По този начин изготвените ВДС своевременно се приобщават към наказателните производства и се използват за целите на доказване в съдебния процес.

2. УНИЩОЖАВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА, НЕПОСЛУЖИЛА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ВДС И ИЗГОТВЯНЕ НА ДОКЛАД ДО ОРГАНА ПО ЧЛ. 15 ОТ ЗСРС

- Информацията по чл. 24 от ЗСРС, която не се използва за изготвяне на ВДС, и информацията по чл. 25 от ЗСРС, независимо дали представлява класифицирана информация, се унищожава от структурите по чл. 13 и чл. 20, ал. 1 от ЗСРС в 10-дневен срок от прекратяване на прилагането на СРС. Унищожаването се извършва от тричленна комисия в състав, определен от ръководителя на структурата, за което се изготвя протокол.

Неспазването на тези изисквания създават условия и предпоставки за използване на събраните чрез СРС данни извън предназначението им да служат само за предотвратяване, разкриване и доказване на престъпления (чл. 32 от ЗСРС).

През 2020 г., в резултат на завишения контрол на ръководителите на органите по чл. 13 и чл. 20 от ЗСРС, информацията, непослужила за изготвяне на ВДС, е унищожавана в законоустановения срок, като само в отделни случаи е констатирано забавяне.

Този проблем е отразяван в докладите от предходните години, като основните причини за възникването му са различните процедури, разписани в чл. 175, ал. 7 от НПК и чл. 31, ал. 3 от ЗСРС.

- В едномесечен срок след прекратяване прилагането на СРС органът, изготвил искането, е длъжен да предаде доклад на съдията с данни за вида, началото и края на прилагането на СРС, изготвените ВДС и унищожаването на събраната информация (чл. 29, ал. 7 от ЗСРС).

Това задължение не винаги се изпълнява в срок. За отстраняване на допуснатите нарушения в тази част на процедурите за СРС, на основание чл. 34б и чл. 34е, ал. 1, т. 3 от ЗСРС, НБКСРС даде задължителни указания.

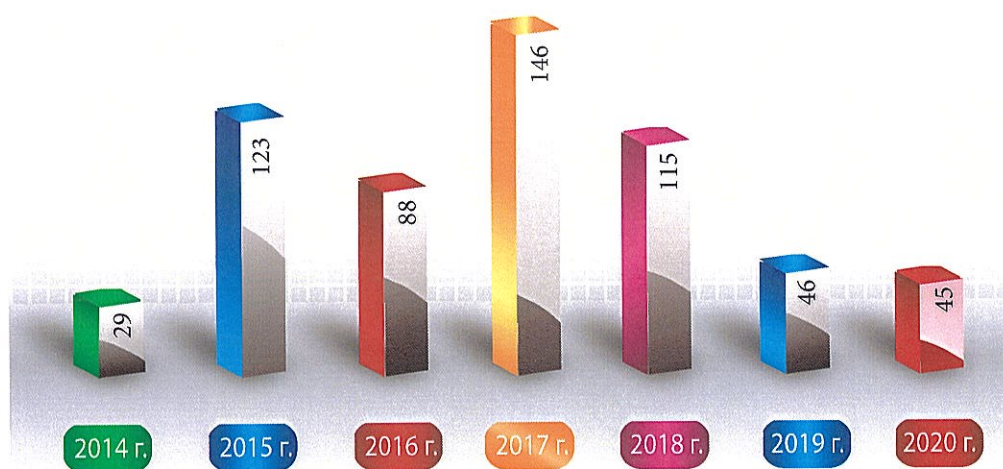
VI. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА И СВОБОДИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ СРЕЩУ НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО ПРИЛАГАНЕ НА СРС

1. СИГНАЛИ ЗА НЕЗАКОНОСЪОБРАЗНО ПРИЛАГАНЕ НА СРС

През 2020 г. в Бюрото са образувани 45 преписки по сигнали на граждани за проверка на законосъобразността на прилагането на СРС. По 31 от тях НБКСРС е извършило проверка. Четиринадесет от сигналите не са отговаряли на изискванията съгласно Вътрешните правила на НБКСРС за работа по сигнали на граждани и Националното бюро не е извършило проверки по тях. Гражданите са уведомени, че следва да отстранят нередностите, но не са предприели необходимите последващи действия.

За сравнение: през 2014 г. са образувани 29 преписки, през 2015 г. - 123, 2016 г. - 88, 2017 г. - 146, 2018 г. - 115, през 2019 г. - 46. (Фиг. 15).

фигура 15

През 2020 г. Бюрото не е констатирало случаи на неправомерно прилагане на СРС (през 2014 г. са уведомени 4-ма граждани; през 2015 г. - 10; през 2016 г. - 5, през 2017 г. - 1, през 2018 г. - няма констатирани случаи, през 2019 г. - 2), което е добър атестат за дейността на органите, които искат, разрешават и прилагат СРС.

2. СЪДЕБНИ ДЕЛА ПО ЗОДОВ, ЗАВЕДЕНИ ОТ ГРАЖДАНИ ПО ПРЕПИСКИ НА НБКРС

През 2020 г. приключи дело по иск с правно основание чл. 2, ал. 1, т. 3 и 7 от ЗОДОВ, образувано от гражданин за претърпени немуществени вреди от привличането му като обвиняем за извършено престъпление и за незаконно използване на СРС.

След извършена проверка за законосъобразност на процедурата НБКРС е констатирало и в съответствие с чл. 34ж, ал. 1 от ЗСРС е уведомило гражданина, че спрямо него са искани, разрешени и прилагани неправомерно СРС, изразяващи се в необоснованост на исканията за използване на СРС и надхвърляне на максимално допустимия законов срок по чл. 21 от ЗСРС.

Съдът е установил и потвърдил констатациите на НБКРС, че в хода на наказателното преследване спрямо гражданина са използвани неправомерно над допустимия срок СРС.

Видно от решенията на ВКС по иски за причинени вреди от разследващите органи, прокуратурата или съда, при незаконосъобразно използване на СРС, е създадена единна и трайно установена съдебна практика.

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

В изпълнение на набелязаните приоритети за 2020 г., посочени в доклада за извършената дейност през 2019 г., през отчетната година Националното бюро осъществи сътрудничество и взаимодействие с аналогични държавни органи на държави от Европейския съюз и международни организации, посредством участие в международни инициативи и обмен на информация.

През месец декември 2019 г. председателят и заместник-председателят на НБКРС участваха за първи път в Европейската

конференция за надзор на разузнаването, състояла се в град Хага, Кралство Нидерландия, под егидата на Комисията за надзор на разузнавателните служби и службите за сигурност (CTIVD). Българските участници бяха единствените представители на страна от Източна Европа. Това е показателно за работата на българския надзорен орган и признание за прилагане на европейски стандарти в тази област.

В резултат на установените контакти и заявеното от НБКРС желание за активно участие в международното сътрудничество беше осъществено взаимодействие с различни европейски национални органи за надзор.

1. МЕЖДУНАРОДЕН ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ

1.1. С цел обмяна на информация за най-добрите европейски практики, по отношение осъществяване на предварителния надзор във връзка с дейността на службите за сигурност, свързана с негласното събиране на информация, бе извършен преглед на функциите, правомощията и задачите на надзорните органи от страните участници в конференцията. Това спомогна да се разширят познанията на националните органи в тази област и ще послужи като основа за обсъждане и обмен на опит при провеждане на предстоящи годишни срещи.

От систематизираната информация, касаеща осъществяването на предварителния надзор в държавите, предоставили отговори по изпратения въпросник от френския надзорен орган (Националната комисия за контрол на разузнавателните техники - CNCTR), могат да бъдат направени следните изводи:

- Във всички държави са приети закони, които определят мерките, които подлежат на предварително разглеждане и разрешаване.

- В повечето държави (Франция, Германия, Нидерландия, Белгия, Швеция, Швейцария, Великобритания и други) има създадени независими държавни органи за осъществяването на предварителен надзор на мерките за временно ограничаване правата и свободите на отделни граждани, с цел предотвратяване, установяване и разкриване на извършвани от тях противозаконни деяния.

Предварителният надзор обхваща само мерки, които биха могли да нарушат правото на неприкосновеност на личния живот, като в някои държави, включително и Република България, това се осъществява от органите на съдебната власт (Италия, Австрия, Норвегия).

- В част от държавите в Европа мерките, подлежащи на предварителен надзор, осъществяван от съответния надзорен орган, са ограничени само по отношение на разузнавателни органи и агенции, свързани със защита на националната сигурност.

- По отношение исканията за временно ограничаване правата на гражданите, в голямата си част законодателствата на разглежданите държави изискват сериозна мотивация и посочване на конкретни факти и мотиви, имащи пряко отношение към действията на субектите, подлежащи на контрол.

- В част от държавите комуникационните данни могат да бъдат събирани единствено в хода на наказателно производство, след разрешение на съдия.

- В някои държави ограничителните мерки, които са предмет на предварителен надзор, са разделени според тяхната тежест, като процедурата по даване на разрешение е различна, включително има и такива, за които не се изисква предварително разрешение (например в Швейцария и Белгия при събиране на информация от публично достъпни източници).

- Решенията на надзорните органи в повечето държави са окончателни и не подлежат на обжалване (Нидерландия, Германия, Италия, България, Швеция, Австрия).

1.2. Във връзка с предстоящата трета международна конференция в Италия с организатор италианският главен прокурор, НБКРС е подготвило две теми, които счита, че ще представляват интерес за всички участници, а именно:

√ Изработване на механизъм за споделяне на информация между надзорните органи със сходни функции за неправомерни действия на разузнавателните служби и службите за сигурност по отношение на граждани от съответната държава;

√ Правни възможности на граждани и организации да сезират съответните надзорни органи за незаконосъобразното използване на СРС от разузнавателните служби и службите за сигурност и обществен ред. Основни приоритети в работата на надзорните органи по отношение на защита правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС от разузнавателните служби и службите за сигурност и обществен ред, както и възможностите за предоставяне на информация на обществото относно резултатите от проверките и действията на компетентните органи и институции.

1.3. По предложение на НБКРС, СТИВД подготви и изпрати въпросник за работа на съответните структури по жалби на граждани. Целта е да се усъвършенства работата по независимото разглеждане на жалби като важен инструмент за защита на правата на човека, което представлява съществена част от системата за наблюдение на действията на разузнавателните и охранителните служби.

Тази инициатива според нас ще даде възможност да се разширят знанията на надзорните органи по отношение на най-добрите

европейски практики; да се видят начините, по които се организира обработването на жалби; да се установи дали разглеждането на жалби като правен инструмент е еднакво достъпно за всеки, който може да бъде засегнат от разузнавателните и охранителните служби на съответната държава.

2. МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

През 2020 г. Генералният секретар на СТИВД инициира създаването на малки проекти за сътрудничество, които предоставят възможност за по-задълбочена обмяна на опит и най-добри практики в малки групи от надзорни органи и поетапно засилване на сътрудничеството между тях.

По този повод НБКРС изготви проект на тема: „Укрепване на капацитета на надзорните органи за защита на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства“, който беше изпратен на 31.03.2020 г. на съответните надзорни органи.

Целта на проекта е да насърчи, развие и укрепи международните отношения между НБКРС и надзорните органи с държавите - партньори по проекта за споделяне знания, опит, добри практики и постигане на общи резултати в областта на защита правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС от разузнавателните служби и службите за сигурност и обществен ред. Основните дейности са в следните насоки:

√ Преглед на дейността и основните приоритети в работата на НБКРС и надзорните органи от другите държави членки на ЕС, партньори по проекта по отношение на защита правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на специални разузнавателни средства от разузнавателните служби и службите за сигурност и обществен ред.

√ Оценка на законодателствата за възможностите на

граждани и организации да сезират съответните надзорни органи за незаконосъобразното използване на специални разузнавателни средства от разузнавателните служби и службите за сигурност и обществен ред.

√ Обсъждане на добри практики по отношение на алгоритъма на извършване на проверки, техният обхват и период. Трудности, които срещат надзорните органи при извършване на проверки на разузнавателните служби и службите за сигурност.

√ Възможностите за предоставяне на информация на обществото относно резултатите от проверките, действията на компетентните органи и институции и констатираните случаи на незаконосъобразно използване на специални разузнавателни средства. Уведомяване на гражданите, чиито права са били нарушени.

√ Работни срещи, обучение на служители и споделяне на добра практика на надзорните органи, участващи в проекта за повишаване на ефективността в тяхната работа, свързана със защита правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на специални разузнавателни средства.

√ Организиране на двустранни и многостранни международни форуми с ръководни служители и експерти от надзорните органи, партньори по проекта, за набелязване на краткосрочни и дългосрочни задачи и доклади за напредък и изпълнение.

√ Формулиране на конкретни препоръки за подобряване на капацитета и ефективността на НБКРС съобразно най-добрите европейски практики.

√ Изработване на механизъм за споделяне на информация между

надзорните органи със сходни функции за неправомерни действия на разузнавателните служби и службите за сигурност по отношение на граждани от съответната държава.

НБКРС е двигател на идеята за създаването на платформа за обмен на информация, свързана с дейността на националните надзорни органи на европейските държави, в която да могат да се разискват въпроси по отношение на различните нормативни възможности и практически действия на тези органи.

VIII. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

През 2020 г. НБКРС продължи да упражнява обективен и независим надзор, като създаде среда за повишаване на доверието в службите за сигурност, правоохранителните органи и органите на съдебната власт.

Вследствие на завишения контрол от страна на НБКРС чрез подобряване на Методиката за наблюдение и контрол на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация, както и множеството проверки, извършени на органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС, дадох своя принос за защитата срещу нарушения на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС.

Разработеният и публикуван Образец на сигнал за незаконосъобразно прилагане на СРС в Раздел „Сигнали по ЗСРС“, подраздел „Документи“ - „Работа по сигнали“, на интернет страницата на институцията, повиши прозрачността по работата на НБКРС по сигнали на граждани. Сигналят дава възможност, на първо място гражданите ефективно да потърсят защита на нарушени конституционни права, и на следващо място подпомага НБКРС при изясняване на фактите и обстоятелствата, посочени в конкретния сигнал.

НБКРС продължава с основните си стратегически приоритетни цели, които имат задача да подобрят процедурите по искане, разрешаване и прилагане на СРС, съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация, а именно чрез:

- √ унифициране на искането по чл. 14 от ЗСРС;
- √ оказване на методическа помощ и организиране на обучения на органите по чл. 13 от ЗСРС за подобряване на формата и съдържанието на искането за използване на СРС, съгласно разпоредбите на чл. 14 от ЗСРС;
- √ прецизен контрол при мотивиране продължителността на прилагане на СРС;
- √ усъвършенстване на процедурата по изготвяне и съхраняване на ВДС, както и доразвиване на законовата уредба чрез създаване на ред за унищожаване на ВДС;
- √ осъществяване на работни срещи и семинари с неправителствени организации в областта на защитата на правата и свободите на гражданите срещу незаконосъобразното използване на СРС.

С оглед намаляване на риска от дублиране на искания за използване на СРС, процесът по изграждането на електронен регистър при органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС продължава, като се вземат предвид всички аспекти относно техническото изпълнение, наличната база данни, съхраняването ѝ, осигуряването на постоянно техническо и административно обслужване на регистъра, осигуряване на най-високата степен на защита от външна намеса и пробив в системата, както и финансирането на процесите по създаването, поддържането и постоянното му експлоатиране.

През 2020 г., не са констатирани съществени нарушения на

процедурите от органите по ЗСРС и незаконосъобразно използване на СРС, които да са довели до нарушаване на конституционно гарантираните права на гражданите. Това е показател за добрата работа на НБКРС, осъществяваща своевременен и обективен надзор на процедурите по ЗСРС. Повишените критерии и стандарти на органите по чл. 20 от ЗСРС при издаване на разрешения за прилагане на СРС и на последно място упражнявания стриктен контрол от страна на прилагащите структури по чл. 20 от ЗСРС. По този начин ще се постигне основната цел на НБКРС за недопускане неправомерно прилагане на СРС и повишаване на доверието на българските граждани в институциите, призвани да защитават тяхната сигурност.

Необходимо е да се работи в насока за надграждане на стандартите при осъществяване на контрола от страна на административните ръководители при подготовката и използването на СРС.

Националното бюро ще продължи да е двигател на процесите относно доразвиване на законовата уредба на реда, условията и сроковете за унищожаване на ВДС, с цел усъвършенстване на законодателството, свързано с използването и прилагането на СРС.

През 2021 г. НБКРС планира провеждане на работни срещи с органите по чл. 13, чл. 15 и чл. 20 от ЗСРС, с цел създаване на единна практика по използване и прилагане на специални разузнавателни средства, както и за съхраняване и унищожаване на придобитата чрез тях информация.

Националното бюро ще инициира бъдещи съвместни инициативи с всички заинтересовани страни за постигане на задълбочен анализ, включително изработване на предложения за промени, свързани с усъвършенстване на процедурите по разрешаване, прилагане и използване на СРС, съхраняване и унищожаване на придобитата

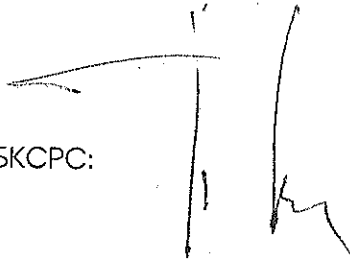
Годишен доклад 2020

чрез тях информация.

Годишният доклад за дейността на Националното бюро за контрол на специалните разузнавателни средства за извършената дейност през 2020 г. е приет с решение на заседание, проведено на 07.05.2021 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НБКРС:

ПЛАМЕН КОЛЕВ

07.05.2021 г.

гр. София